

LANDSCHAPSKRANT

Kleine en Grote Nete

nr.9 / jaargang 5 / zomer 2013

De landschapskrant van Regionaal Landschap Kleine en Grote Nete wordt verspreid in de gemeenten Balen, Beerse, Dessel, Geel, Grobbendonk, Herentals, Herenthout, Kasterlee, Lille, Meerhout, Mol, Olen, Oud-Turnhout, Retie, Turnhout, Vorselaar en Vosselaar.

REGIONAAL LANDSCHAP
Kleine en Grote Nete

IN DIT NUMMER:

- Opening Vleermuizentoren
 - Landschapsquiz
 - U stemt toch ook?
- Midden-Kempen beweegt
 - Fruitsnoei
 - Jazzpicknick

IN DIT NUMMER

VOORWOORD	2
OPENING VLEERMUIZENTOREN	3
LANDSCHAPSQUIZ	4
U STEMTOCH OOK?	5
MIDDEN-KEMPEN BEWEEGT	6
FRUITSNOEI	7
JAZZPICKNICK	8

COLOFON

Deze landschapskrant is een uitgave van Regionaal Landschap Kleine en Grote Nete vzw en wordt tweemaal per jaar gratis verspreid in de 17 gemeenten van het werkingsgebied.

CONTACTADRES

Lichtaartsebaan 45
2460 Kasterlee
Tel: (014)85.90.23
info@rlkgn.provant.be
www.rlkgn.be

VERANTWOORDELIJKE UITGEVER

Regionaal Landschap Kleine en Grote Nete vzw

REDACTIE

Bas Van der Veken, Joris Matthé,
Karlien Maes, Els Oostvogels, Steve Meuris, Hanne Govaers, Suzy Volckaerts, Leen Gielis

FOTO'S

Geert De Kockere, Regionaal Landschap Kleine en Grote Nete, Rollin Verlinde, Peter Dierckx
Coverbeeld: rugstreeppad

VORMGEVING

Pigmalion vzw

DRUK

Drukkerij Baudoin, gedrukt op gerecycleerd papier met bio-inkt

MET DE FINANCIËLE STEUN VAN

Provincie Antwerpen,
de 17 gemeenten
en de Vlaamse overheid.

VOORWOORD

Sinds Regionaal Landschap Kleine en Grote Nete een viertal jaren geleden van start ging in uw regio werd een hele weg afgelegd. Een trage weg zou je vermoeden gezien onze bezigheden, maar het werd een behoorlijk dynamische route.

Op vier jaar tijd werden enkele honderden kleine en grote projecten verwezenlijkt die bijdragen aan het karakter en de landschappelijke kwaliteiten van de Kempen. Samen met particulieren, organisaties en gemeenten werd actie ondernomen om de biodiversiteit, ook buiten de grote natuurgebieden, te bevorderen. Denk aan maatregelen rond zwaluwen, vleermuizen, vlinders en andere insecten... Met landbouwers en andere eigenaars en gebruikers van het buitengebied werden overeenkomsten afgesloten rond het behoud en herstel van kleine landschapselementen en tal van nieuwe poelen, houtkanten, hoogstamboomgaarden werden aangelegd. In verschillende gemeenten maakten we het buitengebied niet alleen aantrekkelijker maar ook belevingsvol door de herwaardering van trage wegen, de inrichting van groene speel- of picknickplaatsen of het plaatsen van kunst in het landschap. Recent werd ook een samenwerking met scholen en bedrijven opgestart.

Deze talrijke acties hebben tot een nieuwe stap voor Regionaal Landschap Kleine en Grote Nete geleid. Nadat we twee jaar geleden voorlopig erkend werden – een bevestiging dat we op de goede weg waren – dienden we enkele weken geleden onze aanvraag tot definitieve erkenning in bij de minister. We hopen later dit jaar met u het glas te mogen heffen op deze erkenning!

Om alvast wat te oefenen, nodigen we u met plezier uit op onze jaarlijkse familiehappy hour. Omdat we dit jaar neerstrijken op de oevers van de Aa, maakt onze vaste waarde KomeNete voor een keer plaats voor een heuse Jazzpicknick. Allen van harte welkom op 18 augustus in het Hofke van Chantraine in Oud-Turnhout!

Voor nu wens ik u veel leesplezier, en vergeet niet te stemmen op onze projecten die met uw steun in de prijzen kunnen vallen. U leest er alles over verder in dit nummer!

RIK RÖTTGER

Voorzitter, Gedeputeerde voor leefmilieu

Eerste vleermuizentoren

Op 2 juni werd de eerste vleermuizentoren van Vlaanderen feestelijk geopend in Vorselaar. Regionaal Landschap Kleine en Grote Nete en 't Peperstraatje van de scholengemeenschap KOGEKA werkten zeven maanden aan het bouwwerk. We blikken even terug met Tom Verwimp, coördinerend leerkracht.

Hoe ben jij (of de school) in contact gekomen met het Regionaal Landschap?

Tom: Dankzij de aanplant van een hoogstam-boomgaard in mijn achtertuin begon ik met een bredere visie naar natuur te kijken. Tijdens een goed gesprek, warme koffie en het gezelschap van Regionaal Landschap bleek er veel meer mogelijk te zijn dan enkel deze boomgaard. En met 't Peperstraatje waren we reeds enkele schooljaren op zoek naar een krachtig project, maar financiële middelen en knowhow ontbraken steeds. Door de aanplant van mijn boomgaard zijn we verder beginnen praten over een initiatief met de school. En van het een kwam het ander...

Wat zijn de sterke punten van een samenwerking tussen het Regionaal Landschap en een school als 't Peperstraatje?

Tom: Samenwerken met een Regionaal Landschap heeft veel troeven. Ze doen het nodige opzoekingswerk die wij als school moeilijk kunnen waarmaken. Voor de concrete planning en dossierlast nemen zij de verantwoordelijkheden. Ze maken afspraken met gemeentes, vragen de nodige vergunningen aan en noem maar op. Bij mijn weten beschikt de school niet meteen over gegevens van lokale overheden en in te schakelen ambtenaren. Wij als technische school kunnen het RLKGN dan weer bijstaan met onze technische kunde, waarmee we vaak sterker uit de hoek kunnen komen dan velen wel denken. Het technisch onderwijs is nog steeds ondergewaardeerd, waardoor er nog te weinig vakmensen afstuderen en de vraag enorm hoog is. Jammer genoeg voor de consument stijgen de prijzen dan ook snel. We hebben met dit project de schoonheid van de 'houtstiel' in de verf kunnen zetten. En daar ben ik blij om. Ik zag de leerlingen groeien in hun vak. Ze waren zo trots om ook eens in de spotlights te mogen lopen.

Hoe waren de ervaringen van de leerlingen, suggesties voor toekomstige initiatieven?

Tom: Ik weet zeker dat de leerlingen het vleermuisenproject nooit zullen vergeten. Het vroegtijdig bezoek van een dwergvleermuis in de toren was een groot succes. 's Morgens stonden enkele leerlingen aan het leraarslokaal met de melding dat er een vleermuis in de onafgewerkte toren zat. Ik zei hen dat 1 april nog ver weg was, maar er bleven leerlingen toestromen met hetzelfde verhaal. Even later stond de hele school op zijn kop natuurlijk. Het heeft iedereen een nieuwe boost aan werklust bezorgd. De samenwerking en ondersteuning was gewoon top. Hier hoeft geen suggestie meer aangeplakt te worden. Met veel bewondering voor elkaar wil ik eindigen met een groot dankwoord. Wat hier bereikt is, zal ons nog jaren bijblijven.

Meer info:

joris.matthe@rlkgn.provant.be,
tel. 014 85 25 14

Landschapsquiz

Vul de vragen hieronder in en maak kans om een boek van Oude Bossen van de Antwerpse Kempen (meer info zie hieronder) te winnen. Veel succes! TIP: alle antwoorden zijn te vinden in deze landschapskrant of op onze website www.rlkgn.be.

1. Welk dier zie je op de cover van deze landschapskrant?

- a. Bruine kikker
- b. Rugstreeppad
- c. Kamsalamander

2. Veel vleermuizen hebben een derde tepel, dat niet meer is dan een eeltknobbeltje. Waarvoor dient dat?

- a. Zuigreflex van de jongen op gang brengen.
- b. Aanklappingspunt voor de jongen tijdens de vlucht van de moeder
- c. Kleine voorraad vetten om de winterslaap beter door te komen

3. Wat is de naam van de brug die hersteld werd in het kader van het LEADER-project 'Midden Kempen beweegt langs trage wegen'?

- a. Schansdijkbrug
- b. Looiendse Nete brug
- c. Scheefdijkbrug

SCHIFTINGSVRAAG:

Hoeveel mensen zullen er op 30 september hebben deelgenomen aan deze landschapquiz? Stuur je antwoorden door naar info@rlkgn.provant.be of per post naar Regionaal Landschap Kleine en Grote Nete, Lichtaartsebaan 45, 2460 Kasterlee. Je kan deelnemen tot en met 30 september!

Oude bossen van de Antwerpse Kempen

De Antwerpse Kempen is een regio die vooral bekend staat om zijn duinen, heiden en dennenbossen. Maar is dat altijd zo geweest? Hoe zag de streek er in het verleden uit? Welke eeuwenlange natuurlijke en culturele processen hebben dit landschap gekneed tot wat het vandaag is? In samenwerking met Kris Verheyen (Ugent) dook Sara Adriaenssens (VUB/Ugent) in oude archieven. Ze trok het veld in, op zoek naar getuigenissen, kaarten, oude foto's en overblijfselen van menselijke activiteiten in het bos. Het resultaat is een boeiend kijkboek en een onmisbaar werk voor beheerders en beleidsmakers.

Voor de lezers van deze krant bieden we het boek aan voor 35 euro (winkelwaarde 39,95 euro) als u het zelf komt ophalen op ons kantoor! Gelieve wel vooraf te reserveren (014 85 25 14). In het najaar organiseren de regionale landschappen en bosgroepen excursies, geleid door de auteurs. Datums later op www.rlkgn.be.

U stemt toch ook?

Begin 2013 werd de tweede editie van de wedstrijd Prima Plattelandsproject gelanceerd. Hierbij ging het Vlaams Ruraal Netwerk op zoek naar de beste plattelandsprojecten en -activiteiten in Vlaanderen.

Niet minder dan 57 landbouwers of organisaties dienden een kandidatuur in. Hiervan werden uiteindelijk 51 kandidaturen door het Vlaams Ruraal Netwerk geselecteerd. Maar liefst 7 van de 15 plattelandsprojecten die werden geselecteerd komen uit de provincie Antwerpen waarvan twee projecten van Regionaal Landschap Kleine en Grote Nete en haar partners.

In de wedstrijd thema Duurzame ontwikkeling op bedrijfs- of streekniveau kan je stemmen op het project 'Plant van Hier, Platteland van Hier'. In het thema Duurzaam beheer van de open ruimte kan je jouw stem uitbrengen voor het LEADER-project 'Regio Midden Kempen beweegt langs trage wegen'!

Je kan stemmen via de website www.ruraalnetwerk.be/wedstrijd of www.rlkgn.be en dit tot 15 september 2013. Alvast bedankt voor jouw stem!

Buitengewone plekjes

In de vorige landschapskrant lanceerde Regionaal Landschap Kleine en Grote Nete een oproep voor buitengewone plekjes in jouw gemeente. In ons werkingsgebied werden er in totaal 37 plaatsjes aangemeld als buitengewoon plekje. Een jury bestaande uit een vertegenwoordiger van de gemeente, een medewerker van de provincie en van uw regionaal landschap, zullen per gemeente aan de hand van vooropgestelde criteria een shortlist aan 'Buiten-gewone plekjes' voordragen. Vanaf september kan je stemmen op jouw favoriete verrommelde plekje, dat dan begin 2014 een groene renovatie krijgt. Stemmen doe je via de website www.buitengewoneplekjes.be.

Meer info: karlien.maes@rlkgn.provant.be, tel. 014 85 25 14

Bewegen langs trage wegen

In het project 'Regio Midden-Kempen beweegt langs trage wegen' voorzien we in de gemeenten Balen, Geel, Lille, Meerhout, Retie en Vorselaar de heraanleg en opwaardering van een aantal trage wegen. Door deze korte, verkeersveilige verbindingen natuurtechnisch in te richten, versterken we het open en groene karakter van het landschap, de biodiversiteit en typische erfgoedwaarden en de toegankelijkheid van het Kempense platteland. In het voorjaar van 2013 stonden de gemeenten Retie en Geel al op het programma. Zo werd in Retie de Schansdijkbrug in ere hersteld (foto onderaan). In Geel werd de deelgemeente Oosterlo onder de loep genomen. Er werd een beleevingsvol speelfeetsel gerealiseerd. Het resultaat van beide projecten mag er zijn! Kijk even mee...

Europees Landbouwfonds voor Plattelandsontwikkeling: Europa investeert in zijn platteland

De dag van...

In het weekend van 19 en 20 oktober organiseert vzw Trage wegen 'De Dag van de Trage weg' in Vlaanderen. Tijdens dit actieweekend slaan burgers, verenigingen en besturen de handen in elkaar om samen te werken rond deze trage wegen. Het doel van dit actieweekend is trage wegen opnieuw toegankelijk maken en iedereen overtuigen van het belang van trage wegen. Want hoewel de nood aan trage wegen groot is, ze blijven bedreigd. Ze verdwijnen door te weinig onderhoud, inname of de toenemende verkeersdruk.

Zo zet ook de gemeente Balen een actie op touw, samen met het Regionaal Landschap Kleine en Grote Nete, en wil ze een aantal mooie trage wegen in de kijker zetten. Deze trage wegen bieden een verkeersveilig alternatief voor de grote weg en zijn dus ideaal voor een fiets- of wandeltocht in je buurt! Kom samen met ons de trage wegen in Balen ontdekken, zoals bijvoorbeeld het vernieuwde Vaantjesspoor, in ere hersteld dankzij het LEADER-project 'Regio Kempen beweegt langs trage wegen'. Binnenkort kan je alle praktische info over de Dag van de trage weg vinden op www.rlkgn.be.

Meer info: hanne.govaers@rlkgn.provant.be of tel. 014 85 25 14

Melk van hier

Kunnen landbouwers melk produceren én extra zorg dragen voor het open landschap van de Noorderkempen zodat weidevogels opnieuw meer kansen krijgen? Zijn consumenten bereid om een eerlijke prijs te betalen voor de geproduceerde melk én voor het agrarisch natuurbeheer of weidevogelbeheer?

Samen met partners uit de landbouw- en natuursector onderzoeken we welke kansen en knelpunten er zijn voor collectief weidevogelbeheer en agrarisch natuurbeheer met een economische return naar landbouwers. Melk van hier (of vlees van hier) wordt lokaal geproduceerd door landbouwers met extra aandacht voor natuur en landschapswaarden. Consumenten die melk van hier drinken, betalen een eerlijke prijs aan de landbouwer en ondersteunen de landbouwers om weidevogels en het open landbouwlandschap van de Noorderkempen te beschermen.

Voorlopig kan je nog geen melk van hier of vlees van hier kopen. Wel kan je mee denken, oplossingen aandragen, je opgeven als vrijwilliger nestbescherming, je inzichten delen, je opgeven als landbouwer met interesse voor weidevogelbeheer... Tot eind 2013 verzamelen we zoveel mogelijk ideeën, positieve en negatieve reacties en lijsten we op welke kansen en knelpunten er zijn voor melk van hier. Sta je te popelen om je mening met ons te delen, kom dan op donderdag 21 november om 19.30u. naar het praat-café: Melk van hier, in zaal 'Casino' in Wortel-Kolonie

*Meer info en inschrijving:
leen.gielis@rlkgn.provant.be, tel. 014 85 25 14*

Dit initiatief kadert binnen een overkoepelend project draagvlakverbreding Landbouw & Milieu van de Vlaamse overheid. Met de steun van het departement Leefmilieu, Natuur en Energie, het Departement Landbouw en Visserij, de Vlaamse Landmaatschappij en het Agentschap voor Natuur en Bos.

Week van het bos

Vanaf 13 oktober duiken we weer de Vlaamse natuur in tijdens de Week van het Bos. Dit jaar focussen we op de natuurdoelen. Natuurdoelen, wat zijn dat? In heel Europa worden grote inspanningen geleverd voor soorten en habitats die een bijzonder belang hebben vanwege hun zeldzaamheid en kwetsbaarheid. Dat initiatief heet Natura 2000. Ook in Vlaanderen zorgt Natura 2000 ervoor dat soorten als de boomkikker, de gladde slang, de hamster en het vliegend hert binnenkort weer in topvorm zijn. Om de natuurdoelen te bereiken, hebben we jouw hulp nodig.

In heel Vlaanderen kun je dan deelnemen aan 1.001 activiteiten en supporteren voor onze natuurdoelen, ook uw regionaal landschap zal een activiteit op poten zetten! Surf naar www.natuurenbos.be/weekvanhetbos en ontdek alles over de Week van het Bos.

Een organisatie van Agentschap voor Natuur en Bos en BOS+, in samenwerking met Natuurpunt en Pasar

JAZZPICKNICK AAN DE AA

Wat kan er zaliger zijn dan een mooi plekje in het gras, een heerlijk zonnetje en genieten van een lekkere picknick terwijl er prachtige jazzmuziek speelt? Kom dan mee genieten in het Hofke Van Chantraine in Oud-Turnhout op zondag 18 augustus.

Een gezellige bar met (h)eerlijke en streekeigen hapjes, bieren en een zomerse omkadering maken het picknickplaatje compleet. Heb je je buikje rond gegeten? Dan kan je in de namiddag deelnemen aan tal van verrassende activiteiten voor jong en oud in, aan en rond de Aa. Bovendien is de inkom gratis en alle activiteiten ook.

Een kleine greep uit het aanbod: het leven zoals een vis (wat leeft er allemaal in de Aa?); word jij de beste 'Erfgoedkrak'; bbbrrrrr... blotevoetenwandeling in de Aa; met de kajak op de Aa; wandel op de tonen van de muziek in de natuur; zoek je huis vanuit de lucht... Je kan ook een prachtige wandeling maken langs de vele mooie trage wegen die Oud-Turnhout rijk is.

PROGRAMMA

Inkom gratis vanaf 11u. Doorlopend Drinks & Food (mede verzorgd door Fairtrade Trekkersgroep).

Optredens:

12u. Good Times
15u. Wannes Cornelis Quartet
18u. Moon Express

DJ Courtasock vult de stiltes tussendoor met jazzy tunes.

Vanaf 13u. activiteiten aan de Aa (achter domein Hofke).

Je kan een overheerlijk picknickpakket reserveren aan 6 euro door middel van overschrijving op rekening BE 33 5230 8058 4746 van Jazzkitchen met vermelding: reservering Jazzpicknick + aantal personen (inschrijven voor 11 augustus) of op www.jazzkitchen.be waar je ook een inschrijfformulier vindt.

JAZZ kitchen
REGIONAAL LANDSCHAP
Kleine en Grote Nete

I.S.M. A Oud-Turnhout FAIRTRADE GEMEENTE

PICKNICK

zondag 18 augustus
in 't Hofke van Chantraine
Kerkstraat 46 - Oud-Turnhout

RESERVEER
uw picknickpakket 6 euro
www.jazzkitchen.be
inschrijven voor 11 augustus

INKOM GRATIS
vanaf 11u

12u Good Times
15u Wannes Cornelis Quartet
18u Moon Express
Tussendoor DJ Courtasock

In, aan en rond de Aa zijn er tal van verrassende activiteiten gepland, voor jong en oud.
Meer info: www.rlkgn.be